

Betreft:

Wetsvoorstel Verbetering aansluiting beroepsonderwijs-arbeidsmarkt (Vaba)

Geachte Leden van de vaste commissie voor OCW,

In december stuurde de minister van OCW het wetsvoorstel Verbetering aansluiting beroepsonderwijs-arbeidsmarkt (Vaba) aan de Tweede Kamer. Dit wetsvoorstel is bedoeld om MBO-instellingen meer mogelijkheden te geven om hun onderwijs flexibel in te richten en zo beter te laten aansluiten op de arbeidsmarkt. Een belangrijk onderdeel van de wetswijziging is het terugbrengen van het verplichte aantal uren begeleide onderwijstijd (bot) naar 500 uur per jaar.

Wij maken ons grote zorgen over de gevolgen van deze voorgenomen wetswijziging voor de onderwijskwaliteit. Het betreft een aanzienlijke vermindering van het aantal verplichte lessen onder begeleiding van een bevoegde docent. Dit betekent dat van de huidige begeleide onderwijstijd, straks tot een kwart ervan kan worden ingevuld met activiteiten en opdrachten waar geen bevoegde docent bij aanwezig is. Het grote gevaar hierbij is dat de kwaliteit van het onderwijs daalt en studenten net als voor de invoering van de huidige urennorm weer veel minder les zullen krijgen.

De huidige urennorm werd in 2011 vastgesteld naar aanleiding van protesten van studenten over de belabberde onderwijskwaliteit en het gebrek aan lessen en contactmomenten met docenten. Het invoeren van het competentiegericht leren had ervoor gezorgd dat bij veel mbo-opleidingen amper nog sprake was van een lesrooster en onderwijs van bevoegde docenten. Studenten voelden zich aan hun lot overgelaten, klaagden over de gebrekkige kwaliteit en eisten in een aantal gevallen zelfs hun lesgeld terug.

In reactie hierop werd de urennorm op 1000 uur gezet met een wettelijk vastgesteld aantal uren begeleide onderwijstijd per jaar en kreeg de Onderwijsinspectie een stevige rol in het toezicht hierop. In de jaren daarna nam de onderwijskwaliteit weer toe. Het is onmogelijk om aan te tonen dat dit 1-op-1 te koppelen was aan de verplichte onderwijstijd, maar we kunnen er gerust vanuit gaan dat meer onderwijs onder begeleiding van bevoegde docenten daar zeker aan heeft bijgedragen.

Nu is de minister toch voornemens om te snijden in uren onderwijs met deze adequate begeleiding. De argumenten die hiervoor worden aangedragen zijn echter flinterdun. Er zijn enkele 'signalen' binnengekomen tijdens 'bijeenkomsten'. Deze signalen komen van een beperkt aantal instellingen, aldus de Memorie van Toelichting. Volgens deze signalen zou de urennorm in de weg zitten om innovatieve onderwijsvormen in te zetten, omdat er altijd een bevoegde docent aanwezig zou moeten zijn. Dit weerhoudt men er blijkbaar van om onderwijsvormen te ontwikkelen die beter aansluiten bij de interesses van studenten.

Net als de Raad van State in hun advies, plaatsen wij hier serieuze vraagtekens bij. Ten eerste is er al ruimschoots de mogelijkheid om studenten zelf opdrachten te laten maken zonder directe begeleiding van de docent. Daar is namelijk naast die 1000 uur al 600 uur per jaar voor gereserveerd. Ten tweede begrijpen wij niet goed waarom praktijkopdrachten en gastlessen niet gewoon kunnen worden

georganiseerd in de aanwezigheid van een docent. Ten derde is niet goed onderbouwd hoe men wil voorkomen dat de onderwijskwaliteit wederom te lijden krijgt onder het gebrek aan begeleiding van bevoegde docenten.

We maken ons ook zorgen dat er een prikkel ontstaat om het onderwijs te veel te organiseren zonder dat daar docenten voor nodig zijn. Dat is goedkoper en in tijden van lerarentekorten zeer aantrekkelijk. Het is echter funest voor de kwaliteit en voor de motivatie van studenten. We willen u dan ook met klem verzoeken niet in te stemmen met het halveren van de urennorm.

U kunt altijd contact opnemen voor nadere toelichting.

Met vriendelijke groet,

Lobke Vlaming

Directeur-bestuurder Ouders & Onderwijs